

Möjlighet att leva som andra ökar delaktighetskänslan för utlandsfödda med funktionsnedsättning

En funktionsnedsättning kan leda till ytterligare påfrestningar för personer med utländsk bakgrund. De vill kunna leva som andra och möjligheten att vara aktiv i sin vardag är grundläggande för känslan av att vara delaktig. Det visar en ny avhandling vid Sahlgrenska akademien.

I sitt avhandlingsarbete har Iolanda Santos Tavares Silva vid Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet, studerat delaktighet hos personer med utländsk bakgrund och funktionsnedsättning.

Forskningen har fokuserat på personer med funktionsnedsättning efter polio och avhandlingen baseras på 12 intervjuer med män och kvinnor som immigrerat till Sverige från östra Afrika, samt statistiska analyser av data från 89 personer ur en svensk poliodatabas.

Ständig kamp

Avhandlingen visar att personer med sena effekter efter polio, och som också har en utländsk bakgrund, för en ständig kamp för att kunna leva och göra som andra och att de inte känner att de har tillgång till dagliga aktiviteter i den utsträckning som de önskar.

ó Det påverkar personernas känsla av delaktighet i vardagen. Tillgången till aktiviteter påverkas både av personernas funktionsförmåga och av de resurser de har tillgång till, säger Iolanda Santos Tavares Silva, forskare vid Sahlgrenska akademien.

Låg framtidstro hos kvinnorna

I en av studierna syntes en stor skillnad mellan män och kvinnor.

ó Kvinnorna gav uttryck för en större hopplöshet och trodde inte på en framtid med familj och barn, säger Iolanda Santos Tavares Silva.

Resultaten visar också att känslan av delaktighet handlar om flera olika saker ó allt från att ha kapacitet att utföra dagliga sysslor till att kunna vinna tillit och förtroende vid möten med andra i samhället.

Vill kunna leva som andra

Möjligheten att kunna leva som andra visade sig vara central för de intervjuade personernas känsla av delaktighet. De använde sig av olika strategier för att finna balans mellan fysisk kapacitet, aktiviteter som de vill och behöver göra, egna och andras uppfattningar, normer

samt andras värderingar om personer som är födda utomlands och om personer med funktionsnedsättningar.

ó För att hantera sociokulturella normer, värderingar och attityder från andra människor kan det därför vara så att personer med funktionsnedsättning och utländsk bakgrund känner ett ökat tryck när de saknar förutsättningar i vardagen; att kunna arbeta, transportera sig, kommunicera på svenska och ha tillgång till en ökartäjä över det svenska samhället, säger Iolanda Santos Tavares Silva.

Bemötandet viktigt

Hon menar att det är viktigt att komma ihåg att bemötande i vardagen ger avtryck och anser att det finns ett behov av att uppmärksamma villkor för delaktighet både på individnivå och på en social och politisk nivå.

ó Vardagliga möten och aktiviteter tillsammans med andra personer har en avgörande roll för människors känsla av delaktighet. De strukturer som reglerar tillgång till olika samhällsresurser för personer med funktionsnedsättning och utländsk bakgrund bör ses över för en ökad jämlikhet, säger Iolanda Santos Tavares Silva.

Avhandlingen *The dynamic nature of participation - Experiences, strategies and conditions for occupations in daily life amongst persons with late effects of polio* försvarades vid en disputation 17 mars 2016.

Göteborgs Universitet